

[Význam Charty 77 – 1]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[1997](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[1997](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 7. 1. 1997
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 7. 1. 1997

[Význam Charty 77 – 1]

Charta 77 je značně komplikovaný fenomén, jehož kontury ještě v mnohém směru nebyly náležitě zaostřeny, a někdy bývají dokonce záměrně rozostřovány. Tak je tomu ostatně s každým historickým fenoménem, neboť ještě dlouho poté, co se událost stala jakoby minulostí, děje se co do svého smyslu dál tak dlouho, až je historiky určitým způsobem a vždy jen dočasně fixována její podoba a význam. Zkrátka: do uvědomované a psané historie nevchází žádná událost jako faktum, nýbrž jako interpretace – a ta závisí do velké míry na tom, jak společnost, jak lidé na onu událost reagují, jak na ni navazují nebo nenavazují, jak ji berou vážně nebo jak na ni zapomínají. V tom smyslu hovoříme někdy o „druhých dějinách“ takové události – nebo také nějakého díla. Mohli bychom říci, že dějinné činy a události jsou jako semena, která dopadají na různá místa a do různých podmínek; někdy z nich něco vyrostе a jindy nikoliv. Charta 77 je takový čin, taková událost, která skončila přibližně po 13 letech života, aby začal její „druhý život“, její „druhé dějiny“ v reakcích a navazování dnešních a zítřejších členů naší společnosti.

Všichni víme, že tyto druhé dějiny Charty 77 začaly dost nešťastně a že i nadále jsou vysoce problematické. Na tom mají velkou část viny sami „chartisté“. Ve změněné situaci se řada prominentních signatářů začala chovat nejen politicky i lidsky chybně, ale často se prohřešovala i proti zásadám základního dokumentu i proti určitému stylu spolupráce, jaký se v Chartě za leta jejího aktivního působení více méně ustálil. Profesionální politika jim nejednou zamotala hlavy. Na druhé straně se psychologicky pochopitelně objevovala ve stále větší míře jakási averze vůči chartistům, trochu podobná averzi vůči emigrantům. Ovšem mnohem významnější byly proměny obecné politické situace po listopadu 1989, které si dovolím charakterizovat jako přechod od sametové revoluce k rétoricky tvrdé, ale ve skutečnosti relativně měkké restauraci. Pomineme-li chartisty samotné, lze říci, že o Chartě se většinou buď mlčelo anebo jí byla adresována mělká a odmítavá oficiální a polooficiální kritika. Aby vynikl kontrast, zmíním jen jedinou knihu o Chartě o více než 360 stranách, kterou publikoval torontský historik Gordon Skilling čtyři roky po jejím vzniku. A to ještě vůbec nebylo jasné, k čemu po dalších osmi letech dojde. To jen na okraj.

(Praha, 970107-1.)